

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 231

din 16 noiembrie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală și a celor ale art. 207 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală și a celor ale art. 207 din Codul penal, excepție ridicată de Ralu Traian Filip în Dosarul nr. 1.992/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală, având ca părți pe autorul excepției, precum și Ziarul „Curierul Național”, Gheorghe Mocuța și Valentin Păunescu.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, având în vedere și jurisprudența Curții Constituționale, deoarece dispozițiile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală și ale art. 207 din Codul penal nu contravin prevederilor constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 6 iulie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 1.992/2000, **Tribunalul București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală și a celor ale art. 207 din Codul penal**, excepție ridicată de Ralu Traian Filip.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală contravin prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție referitoare la egalitatea în drepturi, deoarece creează pentru persoana vătămată, în raport cu inculpatul, o situație privilegiată. Se arată totodată că, la simpla cerere a persoanei vătămate, acțiunea penală este pusă în mișcare împotriva persoanei chemate în judecată, creându-se astfel pentru persoana vătămată posibilitatea exercitării abuzive a dreptului său procesual. În felul acesta drepturile procesuale ale persoanei vătămate sunt mult mai

largi decât ale presupusului făptuitor, devenit inculpat în cauză, deși legea îl prezumă nevinovat. Se înfrânge totodată dreptul inculpatului la un proces echitabil, acest drept fiindu-i încălcat tocmai prin acțiunea persoanei vătămate.

Autorul excepției mai susține că dispozițiile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală încalcă prevederile art. 22 alin. (1) din Constituție, deoarece prin formularea și depunerea plângerii prealabile o persoană este expusă riscului de a suporta consecințele unei acțiuni penale șicanatoare fără să existe împotriva sa indicii sau probe de vinovăție.

Cu privire la dispozițiile art. 207 din Codul penal, referitoare la proba verității, se consideră că acestea sunt neconstituționale în raport cu prevederile art. 23 alin. (8) din Constituție, care consacră prezumția de nevinovăție. În opinia autorului excepției, „în cazul infracțiunilor de insultă și calomnie, se pleacă de la o prezumție de vinovăție a persoanelor care au făcut afirmații sau imputații și numai prin răsturnarea acestei prezumții se poate face dovada nevinovăției, ceea ce este inacceptabil într-o societate democratică”.

Se mai arată că prin condiționarea generică a dreptului inculpatului de a produce dovezi art. 207 din Codul penal contravine dreptului constituțional la apărare consfințit prin art. 24 alin. (1) din Constituție. Condiționând admisibilitatea probei verității de existența unui interes legitim, textul limitează dreptul inculpatului de a dovedi veridicitatea afirmațiilor sale. Menținerea în conținutul art. 207 din Codul penal a noțiunii „*interes legitim*” îngreudește dreptul la apărare, deoarece, în ipoteza respingerii probei verității, persoana inculpată pentru insultă sau calomnie nu mai are posibilitatea de a-și dovedi nevinovăția.

Exprimându-și opinia, Tribunalul București — Secția a II-a penală a apreciat că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. Critica adusă art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală nu poate fi reținută. Plângerea prealabilă „este, din punct de vedere al dreptului penal, o condiție de pedepsibilitate, iar din punctul de vedere al dreptului procesual penal, o condiție de procedibilitate”. Cu privire la dispozițiile art. 207 din Codul penal instanța arată că în opinia sa critica în sensul căreia aceste dispoziții ar fi contrare prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție, referitoare la prezumția de nevinovăție, este, de asemenea, neîntemeiată. Dispozițiile art. 207 din Codul penal, privind proba verității, instituie posibilitatea inculpaților de a dovedi veridicitatea afirmațiilor făcute, aceasta fiind un caz de înlăturare a caracterului penal al faptei. De asemenea, instanța de judecată apreciază că nici condiționarea admisibilității probei verității de existența interesului legitim nu

contravine art. 23 alin. (8) din Constituție, deoarece, în caz contrar, ar fi încălcate dispozițiile art. 30 alin. (6) din Constituție, potrivit cărora libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, referindu-se la critica dispozițiilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală, apreciază că procedura plângerii prealabile constituie o excepție de la principiul oficialității, având ca temei dispozițiile Codului penal. Legiutorul, din rațiuni de politică penală, a condiționat punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale pentru unele infracțiuni de manifestarea de voință a persoanei vătămate. Susținerea autorului excepției în sensul că prin dispozițiile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală s-ar aduce atingere art. 16 alin. (1) din Constituție este considerată, de asemenea, ca neîntemeiată. Dispozițiile constituționale invocate trebuie interpretate în legătură cu art. 4 din Constituție, în care sunt prevăzute criteriile egalității în drepturi. În raport cu acestea art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală nu creează nici privilegii, nici discriminări, neîncălcând vreunul dintre criteriile egalității în drepturi, enumerate la art. 4 din Constituție. Critica formulată de autorul excepției, în sensul că dispozițiile art. 207 din Codul penal ar contraveni prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție, referitoare la prezumția de nevinovăție, este, în opinia Guvernului, neîntemeiată, deoarece până la rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare, inclusiv pentru infracțiunile de insultă sau de calomnie, persoana este considerată nevinovată, inculpatul nefiind obligat să probeze nevinovăția sa. Când există probe de vinovăție inculpatul are dreptul să probeze lipsa lor de temeinicie, așa cum prevede art. 66 din Codul de procedură penală. Proba verității constituie o cauză care înlătură caracterul penal al faptei, un mijloc pus la dispoziție inculpatului pentru a dovedi că fapta săvârșită de el nu constituie infracțiune, deoarece afirmarea sau imputarea a fost făcută pentru apărarea unui interes legitim. Astfel, atât în cazul infracțiunii de insultă, cât și în cazul celei de calomnie, revine acuzării sarcina de a face proba existenței faptei și a vinovăției, inculpatul putând utiliza proba verității pentru a infirma existența caracterului penal al faptei. În ceea ce privește critica în sensul căreia dispozițiile art. 207 din Codul penal ar aduce atingere dreptului la apărare, consacrat în art. 24 din Constituție, Guvernul o consideră, de asemenea, neîntemeiată. În sens larg dreptul la apărare cuprinde totalitatea drepturilor și regulilor procedurale care oferă persoanei posibilitatea de a se apăra împotriva învinuirilor ce i se aduc, de a dovedi nevinovăția sa și de a fi asistată de un avocat. Or, în cazul unui proces care are ca obiect o infracțiune de insultă sau de calomnie inculpatul beneficiază de toate drepturile și garanțiile menționate, proba verității constituind numai unul dintre mijloacele prin care se poate dovedi inexistența caracterului penal al faptei imputate. Guvernul mai arată că nici dreptul la integritatea psihică nu este încălcat atâta timp cât inculpatul beneficiază de toate garanțiile unui proces echitabil.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală, privitoare la punerea în mișcare a acțiunii penale în cazul procedurii plângerii prealabile, și dispozițiile art. 207 din Codul penal, referitoare la proba verității în cazul infracțiunilor de insultă și de calomnie.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

1. O primă critică de neconstituționalitate constă în susținerea că prevederile art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală, potrivit cărora *„Punerea în mișcare a acțiunii penale se poate face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară astfel de plângere”*, contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”*, și ale art. 22 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora *„Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate”*. În opinia autorului excepției, prin dispozițiile legale criticate, în baza cărora, la simpla plângere a persoanei vătămate, se pornește procesul penal și are loc punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva presupusului făptuitor, acesta este pus în condiții de inferioritate față de persoana vătămată. Se consideră totodată că inculpatul este obligat să suporte consecințele unei acțiuni penale șicanatoare fără să existe împotriva sa probe de vinovăție, ceea ce aduce atingere dreptului său la integritate psihică.

Analizând criticile aduse prevederilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate. Nu se poate susține că prevederile legale criticate ar încălca principiul egalității în drepturi, deoarece ele nu creează privilegii sau discriminări și nu contravin vreunui dintre criteriile egalității în drepturi, enumerate la art. 4 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială”*. Totodată nu se pot reține nici afirmația privind primejduirea integrității fizice sau psihice a persoanei chemate în judecată în urma plângerii prealabile a părții vătămate și nici teza că ar fi mai puțin stresantă trimiterea în judecată a făptuitorului prin rechizitoriul procurorului. Dreptul la integritate fizică și psihică al inculpatului nu este încălcat atâta vreme cât atât persoanele judecate în cazul infracțiunilor pentru care legea

prevede că este necesară plângerea prealabilă, cât și cele trimise în judecată prin rechizitoriu beneficiază fără diferențieri de toate garanțiile unui proces echitabil.

2. Cea de-a doua critică de neconstituționalitate are ca obiect dispozițiile art. 207 din Codul penal, care prevăd că „*Proba verității celor afirmate sau imputate este admisibilă, dacă afirmarea sau imputarea a fost săvârșită pentru apărarea unui interes legitim. Fapta cu privire la care s-a făcut proba verității nu constituie infracțiunea de insultă sau calomnie*”. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că aceste prevederi contravin dispozițiilor art. 23 alin. (8) din Constituție, potrivit cărora „*Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată*”, deoarece condiționează proba verității de dovedirea existenței unui interes legitim, ceea ce înseamnă o prezumție de vinovăție. Totodată se afirmă că prevederile criticate contravin și dispozițiilor art. 24 din Constituție, potrivit cărora „*(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu*”, avându-se în vedere că în cazul calomniei dovedirea nevinovăției se poate face numai dacă s-a dovedit existența unui interes legitim.

Analizând aceste susțineri, Curtea reține că sunt, de asemenea, neîntemeiate. Art. 207 din Codul penal nu reglementează stabilirea vinovăției în cazul infracțiunilor de insultă și calomnie. În realitate acest text de lege instituie posibilitatea inculpatului de a dovedi veridicitatea afirmărilor sau imputărilor atunci când acestea au fost săvârșite pentru apărarea unui interes legitim, proba verității constituind un caz special de înlăturare a caracterului penal al faptei. Totodată inculpatul este considerat nevinovată până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și nu poate fi obligat să își dovedească nevinovăția, sarcina de a dovedi vinovăția revenind acuzării. Nu se poate reține nici încălcarea dreptului la apărare, deoarece inculpatul beneficiază și în acest caz de toate drepturile și garanțiile care dau conținut dreptului fundamental la apărare, iar proba verității nu este unica modalitate de apărare a celor care ar putea fi inculpați pentru afirmările sau imputările făcute.

În sensul celor de mai sus Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 141 din 5 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 30 noiembrie 1999, precum și prin Decizia nr. 197 din 12 octombrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 543 din 1 noiembrie 2000.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 279 alin. 1 din Codul de procedură penală și ale art. 207 din Codul penal, excepție ridicată de Ralu Traian Filip în Dosarul nr. 1.992/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 267

din 19 decembrie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător

Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Mihai Paul Cotta — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului

nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Niculae Miu și Anișoara Miu în Dosarul nr. 16.879/1999 al Judecătoria Sectorului 2 București.

La apelul nominal au răspuns Niculae Miu și Daniel George Ciugureanu, lipsind Anișoara Miu, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Niculae Miu solicită amânarea cauzei pentru imposibilitatea avocatului autorilor excepției de a se prezenta. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a cererii, deoarece cauza se află la al doilea termen de judecată. Curtea, deliberând, respinge cererea de amânare, potrivit art. 156 alin. 1 din Codul de procedură civilă.

Cauza fiind în stare de judecată, Niculae Miu pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate, pentru motivele susținute la instanța de judecată.

Daniel George Ciugureanu solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată, susținând că prevederile sale nu încalcă dispozițiile constituționale.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind nefondată. Se apreciază că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu contravin Constituției, ci, dimpotrivă, aceste dispoziții au scopul de a proteja chiriașii din imobilele restituite foștilor proprietari atât în baza Legii nr. 112/1995, cât și prin hotărâri judecătorești. Totodată se susține că prin ordonanță de urgență se poate reglementa în domenii rezervate legilor organice, invocându-se în acest sens jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 11 aprilie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 16.879/1999, **Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe**, excepție ridicată de Niculae Miu și Anișoara Miu într-o cauză civilă având ca obiect judecarea acțiunii de evacuare din locuință pe calea ordonanței președințiale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe sunt contrare dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. k) și l) și ale art. 114 alin. (1) din Constituție, deoarece condițiile și procedura ordonanței președințiale, fiind reglementate de o lege organică, nu pot face obiectul unei ordonanțe de urgență.

Judecătoria Sectorului 2 București, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece domeniul care este reglementat prin această ordonanță — raporturile dintre proprietari și chiriași — nu aparține legii organice. Se mai arată că în cazul ordonanțelor de urgență procedura de adoptare a acestora de către Guvern este specială și în aceste situații nu mai este necesară o lege de abilitare din partea

Parlamentului, datorită existenței cazului excepțional care impune emiterea ordonanței de urgență.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată în raport cu dispozițiile art. 72 alin. (3) lit. k) și l) și ale art. 114 din Constituție, întrucât Guvernul poate emite ordonanțe de urgență în situații excepționale. Din interpretarea prevederilor art. 114 alin. (1) și (4) din Constituție rezultă că Guvernul este limitat la domenii care nu fac obiectul legilor organice numai în ceea ce privește ordonanțele emise în temeiul unei legi speciale de abilitare; în ceea ce privește ordonanțele de urgență, acestea pot fi emise în orice domeniu, dacă este îndeplinită condiția existenței unor situații excepționale. Totodată Guvernul mai arată că prin Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998, Curtea Constituțională a statuat că interdicția reglementării prin ordonanță a domeniilor rezervate legilor organice nu este aplicabilă ordonanțelor de urgență ale Guvernului. Reglementările conținute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 urmăresc protecția chiriașilor prin îmbinarea interesului general cu cel particular, asigurându-se astfel atât exercitarea dreptului de proprietate, cât și protecția chiriașilor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 8 aprilie 1999.

Autorii excepției consideră că această ordonanță de urgență contravine dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. k) și l), precum și celor ale art. 114 alin. (1) din Constituție, deoarece Guvernul nu poate emite ordonanțe în domenii care fac obiectul legilor organice.

Analizând criticile formulate de autorii excepției, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că interdicția reglementării de către Guvern în domeniul legii organice privește numai ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi speciale de abilitare, această interdicție decurgând direct din textul constituțional. O asemenea

limitare nu este prevăzută însă la art. 114 alin. (4) din Constituție, referitor la ordonanțele de urgență. Totodată Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 718 din 29 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 31 decembrie 1997, a stabilit că „din cuprinsul prevederilor art. 72 alin. (3) din Constituție și al celorlalte dispoziții constituționale nu rezultă că reglementările relative la procedura civilă, în ansamblul lor, fac parte din domeniul legilor organice; fără îndoială, în conținutul unor asemenea reglementări pot exista și norme de domeniul legii organice care atrag deci adoptarea lor cu

majoritatea prevăzută de Constituție pentru astfel de legi. Aceasta însă nu înseamnă transformarea tuturor dispozițiilor Codului de procedură civilă în prevederi de natura legii organice, deoarece astfel s-ar ajunge, practic, la completarea Constituției, care reglementează expres și limitativ domeniile rezervate acestei categorii de legi, între care nu figurează dispozițiile legale privind procedura civilă“.

Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, aceasta își menține valabilitatea și în această cauză, astfel că excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Niculae Miu și Anișoara Miu în Dosarul nr. 16.879/1999 al Judecătoriei Sectorului 2 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 decembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1 din 16 ianuarie 2001

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) și (3)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență
a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Gabriela Popa	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

urgență a Guvernului nr. 14/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, excepție ridicată de Societatea Comercială „Electro Alfa Internațional“ — S.R.L. din Botoșani în Dosarul nr. 4.238/CA/1999 al Curții de Apel Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal se prezintă Robert Korner, comisar principal al Gărzii Financiare Centrale, pentru Garda financiară — Secția Botoșani, lipsind celelalte părți (autorul excepției, Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat Botoșani și Ministerul Finanțelor), față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de

Magistratul-asistent referă Curții că Ministerul Finanțelor a depus la dosar concluzii scrise.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Gărzii financiare — Secția Botoșani pune concluzii de respingere, ca fiind inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, în temeiul art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, întrucât dispozițiile legale criticate au fost abrogate prin Legea nr. 148/1999, precum și prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2000. Pe de altă parte se arată că excepția nu este nici întemeiată, apreciindu-se că nu sunt încălcate prevederile art. 41 alin. (7) din Constituție, diferența de valoare a accizelor nefiind o „confiscare ilicită“, aceasta regăsindu-se în prețul de vânzare stabilit de importatori pentru carburanți.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă, în temeiul art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, deoarece se referă la dispoziții legale care nu mai sunt în vigoare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999 fiind abrogată prin Legea nr. 148/1999, iar Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 fiind, de asemenea, abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2000). În final se arată că exercitarea controlului de constituționalitate de către Curte se poate efectua numai asupra unei legi sau ordonanțe ori asupra unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță care este în vigoare, iar nu abrogată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 4.238/CA/1999, **Curtea de Apel Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Electro Alfa Internațional“ — S.R.L. din Botoșani.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999, care modifică Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997, contravin prevederilor art. 41 alin. (7) din Constituție, deoarece prin obligarea comercianților la plata unor diferențe de accize pentru stocurile de combustibil inventariate la data de 2 martie 1999 se ajunge, în realitate, la confiscarea unei părți din aceste stocuri, încălcându-se astfel textul constituțional menționat, potrivit căruia „*Averea dobândită licit nu poate fi confiscată*“. Se mai arată că astfel stocurile sunt diminuate, iar cheltuielile depășesc realizările obținute din vânzarea stocurilor.

Curtea de Apel Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ, exprimându-și opinia, apreciază că excepția este întemeiată, întrucât prin Ordonanța de

urgență a Guvernului nr. 14/1999 se aduce atingere principiului constituțional al neretroactivității legii civile.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece sursa înregistrării diferențelor o reprezintă majorările accizelor, diferențe care se regăsesc în nivelul prețului de desfacere al carburanților auto. În consecință, se consideră că obligația instituită pentru comercianții de carburanți de a vărsa la bugetul de stat diferențele de valoare a accizelor nu constituie o „confiscare ilicită“ și astfel nu contravine prevederilor art. 41 alin. (7) din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14 din 1 martie 1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 2 martie 1999, dispoziții care au următorul conținut:

„(1) *La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență agenții economici importatori, precum și agenții economici care desfășoară activitate de comercializare a carburanților auto vor proceda la inventarierea stocurilor de astfel de produse. [...]*

(3) *Sumele reprezentând diferențele dintre valoarea accizelor, determinată pe baza sumelor fixe stabilite prin prezenta ordonanță de urgență, și valoarea accizelor achitate fie în vamă, fie la achiziționarea de pe piața internă a carburanților auto se fac venit la bugetul de stat, momentul datorării acestora fiind data livrării stocurilor inventariate.*“

Textul constituțional invocat de autorul excepției ca fiind încălcat este art. 41 alin. (7): „*Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.*“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textele de lege criticate nu mai sunt în vigoare. Astfel, prin pct. 21 al articolului unic din Legea nr. 148/1999 din 27 iulie 1999 (privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/1998 pentru modificarea și completarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 360 din 29 iulie 1999, a fost abrogată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999

pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 2 martie 1999). Ulterior, prin art. 57 din Ordonanța Guvernului nr. 27 din 30 ianuarie 2000 privind regimul produselor supuse accizelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 31 ianuarie 2000, au fost abrogate, începând cu data de 15 februarie 2000 (data intrării în vigoare a ordonanței), prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 23 alin. (1) și (6) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, „(1) *Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor*

ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei. [...]

(6) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța o respinge...“

Prin urmare, constatând că dispozițiile legale criticate au fost abrogate, prin efectul Ordonanței Guvernului nr. 27 din 30 ianuarie 2000, la data de 15 februarie 2000, Curtea urmează ca în temeiul art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, să respingă, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate, sesizarea Curții, prin Încheierea din 21 ianuarie 2000, fiind anterioară abrogării.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA,

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1999 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, excepție ridicată de Societatea Comercială „Electro Alfa Internațional” — S.R.L. din Botoșani în Dosarul nr. 4.238/CA/1999 al Curții de Apel Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 ianuarie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 13

din 18 ianuarie 2001

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător

Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Iuliana Nedelcu — procuror
Doina Suliman — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de

procedură penală, excepție ridicată de Marian Oprișan, prin apărător, în Dosarul nr. 118/2000 al Judecătoriei Focșani.

La apelul nominal lipsesc părțile, Marian Oprișan și Marian Gârleanu, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, concretizată în Decizia nr. 145 din 14 iulie 2000, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, în temeiul art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 aprilie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 118/2000, **Judecătoria Focșani a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de inculpatul Marian Oprișan prin apărător.

În motivarea excepției autorul acesteia arată că dispozițiile art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, întrucât încalcă dreptul la apărare prevăzut la art. 24 alin. (1) din Constituție, dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (1) relative la egalitatea cetățenilor în fața legii, precum și prevederile art. 14 pct. 3 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Judecătoria Focșani, exprimându-și opinia, apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece „dispoziția a cărei neconstituționalitate este pusă în discuție constituie, dimpotrivă, o garanție a drepturilor fundamentale ale persoanei implicate, în calitate de inculpat, într-un proces penal”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, concretizată în Decizia nr. 484 din 2 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 6 martie 1998, și Decizia nr. 34 din 4 martie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 2 iulie 1999, consideră că dispozițiile art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor constituționale invocate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

„În cursul judecății inculpatul poate fi reprezentat:

a) la judecarea cauzei în primă instanță ori la rejudecarea ei după desființarea hotărârii în apel sau după casare de către instanța de recurs, numai dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta supusă judecății este amenda sau închisoarea de cel mult un an;“.

Textele constituționale considerate a fi fost încălcate sunt următoarele:

— Art. 16 alin. (1): *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.“;*

— Art. 24 alin. (1): *„Dreptul la apărare este garantat.“*

De asemenea, autorul excepției susține că este încălcat și art. 14 pct. 3 lit. d) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, potrivit căruia: *„Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul, în condiții de deplină egalitate, la cel puțin următoarele garanții: [...]*

d) să fie prezentă la proces și să se apere ea însăși sau să aibă asistența unui apărător ales de ea;“.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 145 din 14 iulie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, Curtea a constatat că este neconstituțională dispoziția *„numai dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta supusă judecății este amenda sau închisoarea de cel mult un an“*, prevăzută la art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală.

Pentru a pronunța această soluție Curtea a reținut că în procesul penal condiționarea reprezentării inculpatului de gravitatea pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită constituie, pe de o parte, o restrângere nejustificată a dreptului la apărare al celor în cauză, iar pe de altă parte, o încălcare a principiului egalității în drepturi, deoarece creează o discriminare între inculpați. De asemenea, limitarea posibilității inculpatului de a fi reprezentat *„numai dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta supusă judecății este amenda sau închisoarea de cel mult un an“* conduce la ideea că se creează în plus o discriminare între inculpat și ceilalți participanți la proces.

Curtea a mai constatat că obstacolele impuse inculpatului prin art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală de a putea fi reprezentat numai în funcție de gravitatea pedepsei nu sunt în interesul acestuia, care dorește să își facă o apărare cât mai bună și în modalitatea pe care o consideră ca fiind mai avantajoasă pentru el.

În motivarea Deciziei nr. 145 din 14 iulie 2000 s-a mai arătat că în cauză *„Poitrimol contra Franței“*, 1993, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul la apărare, deși nu este un drept absolut, constituie unul dintre elementele fundamentale ale unui proces echitabil. Acuzatului nu îi poate fi refuzat dreptul de a fi asistat de un apărător numai pentru faptul că absentează de la proces. Curtea Europeană a mai statuat cu acest prilej că o astfel de sancțiune ar apărea ca nejustificată.

În consecință, în speța ce face obiectul prezentei decizii, având în vedere prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, potrivit căroră nu pot face obiectul unei excepții de neconstituționalitate dispozițiile constatate

ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții, rezultă că, în temeiul alin. (6) din același articol, excepția de neconstituționalitate a art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală a devenit inadmisibilă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 174 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Marian Oprișan, prin apărător, în Dosarul nr. 118/2000 al Judecătoriei Foșani. Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 ianuarie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 14

din 18 ianuarie 2001

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. c) și d) și ale art. 385² din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, precum și legislația străină în materie, solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 1.562/1999, **Tribunalul Satu Mare — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. c) și d), cu referire exclusivă la partea civilă, precum și ale art. 385², cu referire exclusivă la partea vătămată și partea civilă, din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Maria Marghit, Emilia Mureșan și Ioan Soponar, în calitate de părți civile și părți vătămate, cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței penale nr. 581/1999, pronunțată de Judecătoria Satu Mare în Dosarul nr. 4.844/1999.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că dispozițiile legale criticate sunt necon-

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. c) și d) și ale art. 385² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Maria Marghit, Emilia Mureșan și Ioan Soponar în Dosarul nr. 1.562/1999 al Tribunalului Satu Mare — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile: Maria Marghit, Emilia Mureșan, Ioan Soponar și Dorinel Doboș, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

stituționale, întrucât încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), care consacră egalitatea cetățenilor în fața legii, ale art. 21, privind accesul liber la justiție, ale art. 49, referitoare la restrângerea unor drepturi sau a unor libertăți, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

Instanța de judecată, exprimându-și opinia, apreciază că excepția este întemeiată, deoarece „este neconstituțională prevederea care îngreșește dreptul de a exercita de către părțile civile și părțile vătămate calea de atac a apelului în măsura în care dreptul său a fost încălcat prin hotărâre judecătorească“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece „accesul la căile de atac pentru partea vătămată și partea civilă nu este în nici un fel restrâns, ci este conturat în limita drepturilor procesuale pe care le au aceste părți în proces“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 362 alin. 1 lit. c) și d), cu trimitere la cele ale art. 385² din Codul de procedură penală. Aceste texte de lege au următorul conținut:

— Art. 362 alin. 1 lit. c) și d): „*Pot face apel: [...]*”

c) partea vătămată, în cauzele în care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă, dar numai în ce privește latura penală;

d) partea civilă și partea responsabilă civilmente, în ce privește latura civilă;“;

— Art. 385²: „*Pot face recurs persoanele arătate în art. 362, care se aplică în mod corespunzător.*“

Prevederile constituționale considerate ca fiind încălcate sunt următoarele:

— Art. 16 alin. (1): „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*“;

— Art. 21: „*(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) Nici o lege nu poate îngreși exercitarea acestui drept.“;

— Art. 49: „*(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.“

De asemenea, autorii excepției susțin că limitarea dreptului părții civile și, respectiv, al părții vătămate de a exercita calea de atac a apelului sau de a recura o hotărâre penală, cu privire la latura penală de a cărei soluționare depinde soluționarea laturii civile, este împotriva spiritului și scopului urmărit de art. 6 pct. 1 teza întâi din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Potrivit acestor prevederi „*Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa*“.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că asupra art. 362 din Codul de procedură penală, în integralitatea sa, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 45 din 14 martie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 9 august 2000, statuând în sensul constituționalității acestor dispoziții legale, cu opinia separată a 4 judecători. Cu acel prilej s-a reținut, în esență, că rațiunile pe care se întemeiază interdicția părții civile sau a celei vătămate de a ataca latura penală în cadrul procesului penal nu contravin normelor și principiilor constituționale invocate. S-a mai precizat că acestea se regăsesc de altfel și în legislația străină (de exemplu, în dreptul belgian, german și în cel italian).

De asemenea, prin Decizia nr. 139 din 13 iulie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 19 octombrie 2000, și prin Decizia nr. 157 din 21 septembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 13 decembrie 2000, Curtea a soluționat excepții de neconstituționalitate privind art. 362 alin. 1 lit. c) și d) din Codul de procedură penală, statuând, cu majoritate de voturi, că aceste dispoziții sunt constituționale.

Deoarece în speță nu au intervenit elemente noi de natură să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate a art. 362 alin. 1 lit. c) și d) din Codul de procedură penală urmează să fie respinsă.

Referitor la critica dispozițiilor art. 385² din Codul de procedură penală (care prevăd că persoanele care pot face recurs în cadrul procesului penal sunt cele arătate în art. 362 din același cod, text legal care se aplică în mod corespunzător), Curtea constată că, pentru identitate de rațiuni, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă și sub acest aspect.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. c) și d) și ale art. 385² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Maria Marghit, Emilia Mureșan și Ioan Soponar în Dosarul nr. 1.562/1999 al Tribunalului Satu Mare — Secția penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 ianuarie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 26

din 30 ianuarie 2001

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 iulie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 3.120/2000, **Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999**. Excepția a fost ridicată de Gabriel Colta și Florentina Colta într-o cauză civilă ce are ca obiect o acțiune în evacuare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 72 alin. (3) lit. k) și l), raportate la cele ale art. 114, deoarece „regimul proprietății și al protecției sociale nu pot face obiectul reglementării prin ordonanțe, ci doar prin legi organice“.

Judecătoria Sectorului 2 București, exprimându-și opinia, apreciază că excepția este neîntemeiată, „întrucât prin lege organică se reglementează numai regimul juridic general al proprietății, iar prin prevederile art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 s-a reglementat doar schimbul obligatoriu de locuință“.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Gabriel Colta și Florentina Colta în Dosarul nr. 3.120/2000 al Judecătoriei Sectorului 2 București.

La apelul nominal lipsesc autorii excepției și Maria Rusu. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materia ordonanțelor de urgență, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată, întrucât prin dispozițiile sale Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu reglementează regimul juridic al proprietății și nici nu pune în discuție crearea unui nou drept de proprietate, ci are în vedere raporturile generate de existența unui regim juridic de proprietate față de o terță persoană care are posesia și folosința unui bun. Guvernul apreciază, de asemenea, că reglementarea conținută în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 urmărește protecția chiriașilor prin îmbinarea interesului general cu cel particular, asigurându-se astfel atât exercitarea dreptului de proprietate, cât și protecția chiriașilor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 8 aprilie 1999, texte care au următorul conținut:

— Art. 23: „(1) Proprietarii au dreptul să ceară și să obțină mutarea chiriașilor din spațiile cu destinația de locuință pe calea unui schimb obligatoriu.

(2) Pentru aceasta, proprietarul este obligat să pună la dispoziție chiriașului, cu contract de închiriere, un alt spațiu cu destinația de locuință în aceeași localitate, sau într-o altă localitate cu acordul chiriașului, cu respectarea suprafeței locuibile minime de 15 m² persoană.

(3) Dacă locuința oferită în schimb este proprietatea altei persoane, contractul de închiriere se încheie de către aceasta pentru un termen care nu poate fi mai mic decât cel prevăzut în contractul inițial.”;

— Art. 24: „(1) Chiriașul nu este obligat să se mute, dacă în locuința care i se oferă în schimb nu i se asigură suprafața

locuibilă și numărul de camere la care este îndreptățit conform anexelor nr. 1 și 2 la prezenta ordonanță de urgență, dar nici nu poate pretinde o suprafață locuibilă sau un număr de camere mai mare decât cele la care este îndreptățit potrivit prezentei ordonanțe de urgență sau decât cele pe care le deține cu chirie și nici condiții mai bune de locuit decât cele pe care le are în locuința din care urmează să se mute.

(2) Nu i se va putea cere chiriașului să se mute într-o locuință insalubră și nici să accepte o locuință lipsită de dependențele strict necesare — bucătărie, baie, WC —, prevăzute în contractul de închiriere a locuinței din care urmează să se mute.

(3) Chiriașul nu va putea însă să invoce, ca motiv al refuzului de a se muta, faptul că locuința oferită este situată într-un cartier periferic, că este mai puțin confortabilă datorită felului diferit de încălzire, că nu are scară de serviciu sau că are dependențele în folosință comună, în măsura în care îi este asigurată utilizarea lor, că nu are curte ori datorită etajului la care se află locuința oferită în schimb.

(4) În cazul în care locuința din care urmează să se mute chiriașul are și garaj, acesta poate fi evacuat și din garaj, chiar dacă proprietarul nu îi oferă chiriașului un alt garaj la schimb.”;

— Art. 25: „Litigiile dintre proprietari și chiriași, legate de schimbul obligatoriu de locuință, sunt de competența judecătorei în raza căreia se află imobilul. Hotărârea pronunțată de judecătoreie poate fi atacată cu recurs. Hotărârea instanței de recurs este definitivă și irevocabilă.”

Autorul excepției susține că aceste texte de lege contravin dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. k) și l), raportate la art. 114 din Constituție, care prevăd:

— Art. 72 alin. (3) lit. k) și l): „Prin lege organică se reglementează: [...]

k) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;

l) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;”;

— Art. 114: „(1) Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.

(2) Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe.

(3) Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței.

(4) În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu.

(5) Aprobarea sau respingerea ordonanțelor se face printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alineatului (3).“

Analizând conținutul dispozițiilor legale criticate ca fiind neconstituționale, Curtea constată că finalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 este de a reglementa raporturile dintre chiriași și proprietari, de a oferi soluții situațiilor litigioase ivite în procesul aplicării Legii nr. 112/1995 prin utilizarea unor mijloace juridice — inclusiv prin schimbul obligatoriu de locuință — și de a stabili cuantumul chiriei pentru spațiile cu destinația de locuință. Prin dispozițiile ordonanței nu se reglementează regimul general al proprietății și moștenirii și nici regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială, domenii în care, într-adevăr, Constituția prevede necesitatea reglementării lor prin lege organică.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA,

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23—25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Gabriel Colta și Florentina Colta în Dosarul nr. 3.120/2000 al Judecătoriei Sectorului 2 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 30 ianuarie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea listei cuprinzând laboratoarele autorizate în vederea executării de analize pentru vinurile și celelalte băuturi destinate exportului și pentru cele cu denumire de origine, precum și specialiștii desemnați să semneze documentele de atestare a calității vinurilor și a celorlalte băuturi provenite din must și vin destinate exportului, indicativul ștampilei și zona de exercitare a acestei activități

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,
văzând referatul de aprobare întocmit de Direcția generală strategii și politici în agricultură și industria alimentară,
în baza art. 74 din Regulamentul de aplicare a Legii viei și vinului nr. 67/1997, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314/1999, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 12/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor,
emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă lista cuprinzând laboratoarele autorizate în vederea executării de analize pentru vinurile și celelalte băuturi destinate exportului și pentru cele cu denumire de origine, precum și specialiștii desemnați să semneze documentele de atestare a calității vinurilor și a celorlalte băuturi provenite din must și vin destinate exportului, indicativul ștampilei și zona de exercitare a acestei activități, prevăzută în anexă.

Art. 2. — Specialiștii desemnați să semneze documentele de atestare a calității vinurilor și a celorlalte băuturi

provenite din must și vin destinate exportului, prevăzuți în anexă, nu pot semna aceste documente dacă ele provin de la unitățile la care își desfășoară activitatea de bază.

Art. 3. — Anexa face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Direcția generală strategii și politici în agricultură și industria alimentară va aduce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,
Ilie Sârbu

București, 6 februarie 2001.
Nr. 4.

ANEXĂ

LISTA

cuprinzând laboratoarele autorizate în vederea executării de analize pentru vinurile și celelalte băuturi destinate exportului și pentru cele cu denumire de origine, precum și specialiștii desemnați să semneze documentele de atestare a calității vinurilor și a celorlalte băuturi provenite din must și vin destinate exportului, indicativul ștampilei și zona de exercitare a acestei activități

Laboratorul	Numele și prenumele specialiștilor	Indicativul ștampilei	Județele în care se exercită activitatea
— Laboratorul de oenologie al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Iași	Valeriu V. Cotea Costică Savin	Moldova — 01 Moldova — 02	Iași, Botoșani, Neamț, Vaslui, Bacău,
— Laboratorul de oenologie al Stațiunii de Cercetare și Producție Vitivinicolă Odobești	Costache Georgel Anghelache Gheorghe	Moldova — 03 Moldova — 04	Vrancea, Brăila, Galați
— Laboratorul de oenologie al Stațiunii de Cercetare și Producție Vitivinicolă Târgu Bujor	Indreica Emil	Moldova — 05	
— Laboratorul de oenologie al Stațiunii de Cercetare și Producție Vitivinicolă Murfatlar	Marin Ghiță Stanca Corneliu	Dobrogea — 01 Dobrogea — 02	Constanța, Tulcea, Călărași, Ialomița, Prahova, Buzău, Ilfov,
— Laboratorul de oenologie al Institutului de Cercetări pentru Viticultură și Vinificație Valea Călugărească	Stoian Viorel Nămoșanu Ioan	Muntenia — 01 Muntenia — 02	Municipiul București, Giurgiu, Teleorman,
— Laboratorul de oenologie al Stațiunii de Cercetare și Producție Vitivinicolă Ștefănești	Badea Petre Săvulescu Georgeta	Muntenia — 03 Muntenia — 04	Argeș, Dâmbovița
	Vărățiceanu Gheorghe	Muntenia — 05	

Laboratorul	Numele și prenumele specialiștilor	Indicativul stampilei	Județele în care se exercită activitatea
– Laboratorul de oenologie al Stațiunii Didactice Banu Mărăcine – Universitatea din Craiova	Popa Aurel Baniță Emilian	Oltenia – 01 Oltenia – 02	Dolj, Olt, Vâlcea, Gorj, Mehedinți
– Laboratorul de oenologie al Stațiunii de Cercetare și Producție Vitivinicole Blaj	Buia Ioan Toader Ignat Crișan Dumitru	Transilvania – 01 Transilvania – 02 Transilvania – 03	Alba, Mureș, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sibiu, Timiș, Arad,
– Laboratorul de oenologie al Societății Comerciale „Cetatea de Baltă” Alba	Iova Gheorghe Szikler Walther	Banat – 01 Banat – 02	Caras-Severin, Sălaj, Bihor, Satu Mare

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

C I R C U L A R Ă

**privind ratele dobânzilor plătite la rezervele
minime obligatorii aferente lunii februarie 2001
(perioade de aplicare)**

În baza art. 8 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, în aplicarea prevederilor Regulamentului nr. 4/1998 privind regimul rezervelor minime obligatorii, republicat,

Banca Națională a României h o t ă r ă ș t e :

Ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii aferente lunii februarie 2001 (perioade de aplicare) sunt:

- 25,5% pentru rezervele minime obligatorii constituite în lei;
- 3,0% pentru rezervele minime obligatorii constituite în dolari S.U.A.;
- 2,1% pentru rezervele minime obligatorii constituite în euro.

GUVERNATORUL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI,

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

București, 7 februarie 2001.

Nr. 3.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Centrul pentru relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro